

ἤξια, I. αόρ. α΄ του **ἀίσσω, ἄσσω**. **II. ἤξια,** αόρ. α΄ του **ἄγνυμι** και του **ἄγω**.

ἠξίωσα, -ώθην, Ενεργ. αόρ. α΄ και ο αντίστοιχος Παθ. του **ἀξιώω**.

ἠξῶ, Δωρ. αντί **ἤξω**, μέλ. του **ἤκω**.

ἠοῖ, δοτ. του **ἠώς**.

ἠοῖος, -α, -ον, Ιων. **ἠόιος, -η, -ον=ἔῶος, 1.** πρωινός, σε Αριστοφ.· **ἡ ἠοίη** (ενν. ὥρα), το πρωί, σε Ομήρ. Οδ. **2.** προς το πρωί, προς την ανατολή, ο ανατολικός, στο ίδ., σε Ηρόδ. **3.** **αἱ Ἥοῖαι** ήταν ποίημα του Ησιόδου, στο οποίο κάθε πρόταση ξεκινούσε με το **ἠ οῖη**.

ἠομεν, α΄ πληθ. παρατ. του **εἶμι** (Λατ. *ibo*).

ἠόνιος, -α, -ον (ἠών), αυτός που βρίσκεται στην ακτή, σε Ανθ.

ἠπανία, ἠ, απορία, ἔλλειψη, σπανιότητα, σε Ανθ. (αμφίβ. προέλ.).

ἠπάομαι, βλ. **ἠπήσασθαι**.

ἠπαρ, -ἄτος, τό, το συκώτι, σε Όμηρ. κ.λπ.· **ὕφ' ἠπατος φέρειν,** λέγεται για τις εγκυμονούσες γυναίκες, σε Ευρ.· στους Τραγ. αναφέρεται σαν η ἔδρα των συναισθημάτων, των παθών, του θυμού, του φόβου κ.λπ., επομένως αντιστοιχεί προς την έννοια «καρδιά».

ἠπαφον, αόρ. β΄ του **ἀπάφισκω**.

ἠπεδᾶνός, -ἠ, -όν, 1. αδύνατος, ασθενής, ευάλωτος, σε Όμηρ. **2.** με γεν., στερημένος από κάτι, σε Ανθ. (αμφίβ. προέλ.).

ἠπείλειον, ἠπείλησα, παρατ. και αόρ. α΄ του **ἀπειλέω**.

ἠπειρο-γενής, -ές (γίγνομαι), αυτός που γεννήθηκε ή ζει στην ξηρά, που διαβίει στην ἠπειρο, ο ηπειρώτης, σε Αισχύλ.

ἠπειρόνδε, στην ξηρά, στη στεριά, σε Ομήρ. Οδ.

ἠπειρος, Δωρ. ἄπ-[ᾶ], ἠ, Λατ. *terra-firma, I.* η στεριά, αντίθ. προς τη θάλασσα, σε Όμηρ., Ησιόδ. κ.λπ.· **κατ' ἠπειρον,** μέσω στεριάς, σε Ηρόδ.· **μήτ' ἐν θαλάττῃ μήτ' ἐν ἠπείρῳ,** σε Αριστοφ.· **απ' ὅπου** στην Ομήρ. Οδ. ένα νησί αποκαλεῖται **ἠπειρος**. **II.** ο ηπειρωτικός κορμός της Δυτικής Ελλάδας, αντίθ. προς την Ιθάκη και τα γειτονικά νησιά (ἔπειτα ονομάστηκε **Ἥπειρος**, σαν κύριο όνομα), σε Ομήρ. Οδ.· ἔπειτα, γενικά, ξηρά, σε αντίθεση προς τα νησιά, σε Ηρόδ., Αττ. **III.** κατόπιν, η μεγάλη, εκτεταμένη ξηρά· η Ασία ειδικά αποκαλούνταν Ἥπειρος, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης, η Ευρώπη, σε Αισχύλ.· **απ' ὅπου** ο Σοφ. μιλάει για **δισσᾶς ἠπείρους,** δηλ. για την Ευρώπη και την Ασία (αμφίβ. προέλ.).

ἠπειρώω, μεταβάλλω σε ξηρά, σε Ανθ. — Παθ., γίνομαι ἠπειρος, σε Θουκ.

ἠπειρώτης, -ου, ὁ, θηλ. -ῶτις, -ιδος, I. αυτός που προέρχεται από την ξηρά, αυτός που ζει στην ξηρά, ο στεριανός, αντίθ. προς το **νησιώτης,** σε Ηρόδ.· **αἱ ἠπειρώτιδες Αἰολίδες πόλιες,** αντίθ. προς τις πόλεις των νησιών, στον ίδ. κ.λπ.· **ἠπειρῶτις ζυμμαχία,** συμμαχία με ηπειρωτική δύναμη, αντίθ. προς το **ναυτική,** σε Θουκ. **II.** αυτός που ανήκει στην ἠπειρο της Ασίας, ο Ασιατικός, σε Ευρ.

III. ο Ηπειρώτης, ο κάτοικος της Ηπείρου, σε Λουκ.

ἠπειρωτικός, -ἠ, -όν, I. αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε ηπειρώτη, σε Ξεν. **II.** αυτός που προέρχεται από την Ἥπειρο, σε Θουκ.

ἠ-περ, ποιητ. **ἠέ-περ (ἦ),** παρά· με συγκρ., σε Όμηρ.

ἠ-περ (ἦ), με τον ίδιο τρόπο όπως..., βλ. **ὄσπερ**.

ἠπεροπεύς, -έως, Επικ. -ῆος, απατεώνας, εξαπατητής, σε Ομήρ. Οδ., Ανθ. (αμφίβ. προέλ.).

ἠπεροπευτής, -οῦ, ὁ, = το προηγ., **ἠπεροπευτᾶ** (Επικ. κλητ.), σε Ομήρ. Ιλ.

ἠπεροπεύω (ἠπεροπεύς), μόνο στον ενεστ. και παρατ., εξαπατώ, δαλεάζω, σε Όμηρ.

ἠπήσασθαι, αόρ. α΄ του ἀχρηστου ενεστ. *ἠπάομαι*, επιδιορθώνω, φτιάχνω, επισκευάζω, αποκαθιστώ, «μπαλώνω», σε Αριστοφ. (αμφίβ. προέλ.).

ἠπητής, -οῦ, ὁ, επιδιορθωτής, επισκευαστής, σε Βατραχομ., Ξεν.

ἠπιᾶλέω, μέλ. *-ήσω*, ἔχω πυρετό με ρίγος, σε Αριστοφ.

ἠπιᾶλος, ὁ, I. πυρετός με σύγκρυο, ρίγος, σε Αριστοφ. **II.** = *ἠπιᾶλης*, εφιάλτης, το κακό όνειρο της νύχτας, στον ίδ. (άγν. προέλ.).

ἠπιό-δίνητος[ι], -ον (δινέω), αυτός που περιστρέφεται ήρεμα, γλυκά, σε Ανθ.

ἠπιό-δωρος, -ον (δῶρον), ευεργετικός, γενναιόδωρος, αυτός που εξευμενίζει μέσω δώρων, σε Ομήρ. Ιλ.

ἠπιό-θῦμος, -ον, πράος ως προς τη διάθεση, φιλήσυχος, σε Ανθ.

ἠπιός, -α, -ον και -ος, -ον, I. 1. λέγεται για πρόσωπα, ήσυχος, απαλός, μαλακός, ευγενικός· *πατήρ δ' ὡς ἠπιος αἰεῖ*, σε Όμηρ.· με δοτ. προσ., στον ίδ., σε Τραγ. **2.** λέγεται επίσης για συναισθήματα· *ἠπια εἶδέναι*, ἔχω ευμενή συναισθήματα, σε Όμηρ.· *πρὸς τὸ ἠπιώτερον καταστήσαι τινα*, εξευμενίζω κάποιον, φέρνω κάποιον σε ηπιότερη, πραότερη διάθεση, σε Θουκ. **II. 1.**

Ενεργ., καταπραϊντικός, κατευναστικός, ανακουφιστικός· λέγεται για φάρμακα, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** *ἠπιον ἦμαρ*, με απαρέμφ., μέρα ευνοϊκή (ευοίωνη) για να ξεκινήσει μια επιχείρηση, σε Ησίοδ. **III.** επίρρ., *ἠπίως*, σε Ηρόδ., Σοφ.

ἠπιό-χειρ, -ειρος, ὁ, ἦ, αυτός που ἔχει χέρι που καταπραΰνει, ανακουφίζει, σε Ανθ.

ἠπου ή ἠπου, με τροποποιημένη σημασία από το *που*, παρά ίσως, ή ενδεχομένως, σε Όμηρ.

ἠπου ή ἠπου, I. υποθέτω, στοχάζομαι, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. κ.λπ.· ύστερα από άρνηση, πολύ λιγότερο, σε Θουκ. **II.** χρησιμ. για να υποβληθεῖ ερώτηση με δισταγμό, είναι πιθανόν ότι...; αλήθεια...; είναι δυνατόν...;, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ.

ἠπύτα[υ], ὁ, Επικ. αντί *ἠπύτης (ἠπύω)*, κράχτης, διαλαλητής, ντελάλης· *ἠπύτα κῆρυξ*, μεγαλόφωνος κήρυκας, σε Ομήρ. Ιλ.

ἠπύω, Δωρ. *ἄπύω [ā]*, μέλ. *-ύσω [ū]*, αόρ. α΄ *ἠπύσα (εἶπειν)*· **1.** καλώ, προσκαλώ κάποιον, φωνάζω, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. κ.λπ.· με διπλή αιτ., *τί με τόδε χρέος ἄπύεις;* γιατί με καλείς γι' αυτό; σε Ευρ. **2.** απόλ., ανακράζω, φωνάζω, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για τον άνεμο, πνέω με δύναμη, φυσώ κάνοντας θόρυβο, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, για τη λύρα, ηχώ, σε Ομήρ. Οδ. **3.** προφέρω, εκφέρω, ξεστομίζω, μιλά· *πατρὸς ὄνομ' ἄπύεις*, σε Αισχύλ.· *τί ποτ' ἄπύσω;* σε Ευρ.

ἠρ, συνηρ. αντί *ἔαρ*.

ἠρᾶ, γ΄ ενικ. παρατ. του ἔράω.

ἠρᾶ, I. αόρ. α΄ του *ἄρω* **II.** αλλά *ἠρα΄*, δηλ. *ἠραο*, Επικ. αντί *ἠρω*, β΄ ενικ. Μέσ. αορ. α΄ του *ἄρω*· ομοίως, *ἠρᾶ*, σε Βοιωτ.

ἠρα, ουδ. επίθ. πληθ., **I.** δώρα που έγιναν δεκτά, προσφορές· *ἠρα φέρειν*, σε Όμηρ. **II.** με γεν. = *χάριν*, εξαιτίας, λόγω, σε Ανθ.

ἠρα, Ιων. **ἠρη, ἦ**, η ἠρα, στη Λατ. Juno, η βασίλισσα των θεών, κόρη του Κρόνου και της Ρέας, αδερφή και σύζυγος του Δία, σε Όμηρ. κ.λπ.· *νῆ τῆν ἠραν*, όρκος των Αθηναίων γυναικών, σε Ξεν.

ἠραῖος, -α, -ον, αυτός που ανήκει στην ἠρα· *ἠραῖον* (ενν. *ἱερόν*), τό, το ιερό της ἠρας, το Ηραῖο, σε Ηρόδ.

ἠρακλέης, συνηρ. **ἠρᾶ-κλής, ὁ**, Αττ. γεν. *ἠρακλέους*, δοτ. *ἠρακλέεϊ*, αιτ. *ἠρακλέᾳ*, κλητ. *ἠράκλεες*, -εις, Ιων. και Επικ. *ἠρακλήος, -κλήϊ, -κλήα*· οι Αττικοί τύποι συντέμνονται ακόμη περισσότερο, *ἠρακλέος, ἠρακλέϊ*,

Ἡρακλέᾱ και *Ἡρακλῆ*: ανώμ. αιτ. *Ἡρακλέην*: ο Ηρακλής, Λατ. Hercules, γιος του Δία και της Αλκμήνης, ο πιο δημοφιλής από τους Έλληνες ήρωες, σε Όμηρ. κ.λπ. (το όνομά του υποδηλώνει «τη δόξα της Ἡρας», το *Ἡρας κλέος*, από τη δόξα που εκείνη απέκτησε κατά τη γέννησή του).

Ἡρακλείδαι, οί, οι Ηρακλείδες, οι απόγονοι του Ηρακλή, σε Ηρόδ.

Ἡράκλειος, -α, -ον και -ος, -ον, Επικ. **-ήειος**, Ιων. **-ήιος, -η, -ον, I**. αυτός που ανήκει στον Ηρακλή, Λατ. Herculeus· *βίη Ἡρακληείη*, δηλ. η ρώμη, η δύναμη του Ηρακλή, ο ρωμαλέος Ηρακλής, σε Όμηρ.· *Ἡράκλειαι στήλαι*, οι δύο αντικριστοί βράχοι του Ηρακλή, δηλ. η Κάλπη, το σημερινό Γιβραλτάρ, και η Αβύλη, το σημερινό όρος των Πιθήκων, σε Ηρόδ. **II. 1**. ως ουσ., *Ἡράκλειον*, Ιων. *-ήιον* (ενν. *ἱερόν*), *τό*, το ιερό του Ηρακλή, το Ηράκλειο, στον ίδ. κ.λπ. **2**. *Ἡράκλεια* (ενν. *ἱερά*), *τά*, η γιορτή προς τιμήν του Ηρακλή, σε Αριστοφ.

Ἡρακλείτειος, -α, -ον, αυτός που ανήκει στον Ηράκλειτο, σε Πλάτ.

Ἡράκλῆς, ὁ, συνηρ. από το *Ἡρακλέης*.

Ἡρακλίσκος, ὁ, υποκορ. του *Ἡρακλῆς*, σε Θεόκρ.

ἡρᾶρον, αόρ. β' του *ἀραρίσκω*.

ἡρᾶσάμην, αόρ. α' του *ἔραμαι*· Επικ. γ' ενικ. *ἡράσσατο* — Παθ. με Μέσ. σημασία, *ἡράσθην*.

ἡρᾶτο, γ' ενικ. μεσ. αορ. α' του *ἄρνωμαι*.

ἡρᾶτο, γ' ενικ. παρατ. του *ἀράομαι*.

ἡρέθην, Παθ. αόρ. α' του *αίρέω*· **ἡρει**, γ' ενικ. Ενεργ. παρατ.

ἡρέμᾱ, επίρρ., **1**. όπως το *ἀτρέμας*, *σιγανά*, *ἡσυχά*, *σιωπηλά*, σε Αριστοφ., Πλάτ. **2**. ελαφρά, λίγο, στον ίδ. **3**. αργά, με βραδύ ρυθμό, αντίθ. προς το *τάχιστα*, στον ίδ. (αμφίβ. προέλ.).

ἡρεμαῖος, -α, -ον, επίθ. του *ἡρέμα*, *ἡσυχος*, *ατάραχος*, σε Πλάτ.· ανώμ. συγκρ. *ἡρεμέστερος*, σε Ξεν.· επίρρ. *-αίως* = *ἡρέμα*, στον ίδ.· συγκρ. *-εστέρως*, στον ίδ.

ἡρεμέω, μέλ. *-ήσω*, παραμένω *ἡσυχος*, είμαι αδρανής, στέκομαι *ατάραχος*, σε Ξεν., Πλάτ.

ἡρέμησις, -εως, ἡ, αταραξία, ησυχία, ακινησία, σε Αριστ.

ἡρεμί[τι], επίρρ., αντί *ἡρέμα*, σε Αριστοφ.

ἡρεμία, ἡ, ησυχία, αταραξία, ακινησία· *ἐπὶ ἡρεμίας ὕμῶν*, σε Δημ.

ἡρεμίζω, I καθιστώ κάποιον ἡρεμο ή ἡσυχο, καταπραύνω, κατευνάζω, σε Ξεν. **II**. αμτβ., = *ἡρεμέω*, στον ίδ.

ἡρεμος, -ον, = *ἡρεμαῖος*, σε Κ.Δ.

ἡρεσα, αόρ. α' του *ἀρέσκω*.

ἡρέτισα, αόρ. α' του *αίρετιζω*.

ἡρευν, Ιων. αντί *ἡρουν*, παρατ. του *αίρέω*.

Ἡρη, Ιων. αντί *Ἡρα*.

ἡρηκα, -ημαι, Ενεργ. και Παθ. παρακ. του *αίρέω*· *ἡρηντο*, γ' πληθ. υπερσ.

ἡρήρει, γ' ενικ. υπερσ. του *ἀραρίσκω*

B.

ἡρήρειστο, γ' ενικ. υπερσ. Παθ. του *ἐρείδω*.

-ήρης, κατάληξη επιθέτων. **1**. από το *ἀραρ-εῖν*, *ἀραρ-ίσκω*, όπως το *ἐρι-ήρης*, *θυμ-ᾶρης*. **2**. από το *ἐρ-έσσω*, όπως το *ἀμφ-ήρης*, *ἄλι-ήρης*, *τρι-ήρης*, κ.λπ.

ἡρησάμην, αόρ. α' του *ἀράομαι*.

ἡρι, Επικ. επίρρ., πρωί, νωρίς, σε Όμηρ.· *ἡρι μάλ'*, *μάλ' ἡρι*, στον ίδ.

ἡρι-γένεια, ἡ (γίγνομαι), αυτή που έχει γεννηθεί πρωί, το παιδί της αυγής, επίθ. της *Ἡοῦς*, σε Όμηρ.· επίσης, απόλ., *Ἡώς*, η Αυγή, σε Ομήρ. Οδ.·

ἡριγενείας, την αυγή, σε Θεόκρ.

Ἡριδᾶνος, ὁ, ο Ηριδανός, θρυλικό ποτάμι διάσπημο στους παλαιούς μύθους, για το οποίο λεγόταν ότι χύνεται στον Ωκεανό, στο δυτικότερο μέρος της Ευρώπης, σε Ησιόδ., Ηρόδ.: ἄλλοι μεταγεν. συγγραφείς θεωρούσαν ότι δήλωνε τον ποταμό Πάδο (ὅπως ο Ευρ.), ενώ ἄλλοι το Ροδανό ή το Ρήνο (ὅπως πιθανόν ο Ηρόδ.).

ἥριζον, ἥρισα, παρατ. και αόρ. α΄ του *ἐρίζω*.

ἥριθμεον, -ουν, παρατ. του *ἀριθμέω*.

ἥρι̅κε, γ΄ ενικ. αορ. β΄ του *ἐρείκω*.

ἥρινός, -ή, -όν (ἥρ), = *ἐαρινός*, αυτός που ανήκει ή βρίσκεται μέσα στην άνοιξη, σε Σόλωνα, Ευρ.: ουδ. πληθ. ως επίρρ., κατά την άνοιξη, *ὅταν ἥρινά... φωνῆ χελιδών*, σε Αριστοφ.

ἥριον, τό, τάφος, τύμβος, μνημείο, σε Ομήρ. Ιλ., Θεόκρ. (αμφίβ. προέλ.).

ἥρι̅πε, γ΄ ενικ. αορ. β΄ του *ἐρείπω*.

ἥρι-πόλη, ἥ (πολέω), αυτή που βαδίζει το πρωί· ως ουσ., ὅπως το *ἥριγένεια*, το πρωί, σε Ανθ.

ἥριστήται, γ΄ ενικ. Παθ. παρακ. του *ἀριστάω*.

ἥρνήθην, ἥρνημαι, αόρ. α΄ και παρακ. του *ἀρνέομαι· ἥρνησάμην*, Μέσ. αόρ. α΄.

ἥρόθην, Παθ. αόρ. α΄ του *ἀρώω*.

ἥρπαξα και ἥρπᾶσα, αόρ. α΄ του *ἀρπάζω*.

ἥρρησα, αόρ. α΄ του *ἔρρω*.

ἥρσα, I. αόρ. α΄ του *ἀραρίσκω*, **II.** του *ἄρδω*.

ἥρτησα, αόρ. α΄ του *ἀρτάω· ἥρτημαι*, Παθ. παρακ.

ἥρτῶνα, ἥρτῶνάμην, Ενεργ. και Μέσ. αόρ. α΄ του *ἀρτύνω*.

ἥρτῶσα, αόρ. α΄ του *ἀρτύω*.

ἥρῦγον, αόρ. β΄ (στον Ενεργ. τύπο) του *ἐρεύγομαι*, **II.**

ἥρύκᾱκον, Επικ. αόρ. β΄ του *ἐρύκω*.

ἥρω, ποιητ. δοτ. ενικ. του *ἥρωσ· ἥρω*, γεν. και αιτ. του ιδίου.

ἥρω, β΄ ενικ. παρατ. του *ἀράομαι*.

ἥρώησα, αόρ. α΄ του *ἐρώέω*.

ἥρωϊκός, -ή, -όν (ἥρωσ), **I.** αυτός που αναφέρεται στον ἥρωα, ο σχετικός με τον ἥρωα, ο ηρωϊκός, σε Πλάτ. κ.λπ.· **II.** στη μετρική, *ἥρωϊκός στίχος*, ο ηρωϊκός στίχος, δακτυλικός εξάμετρος, στον ίδ.

ἥρωϊνή[τ], ἥ, θηλ. του *ἥρωσ*, ηρωίδα, σε Θεόκρ.: συνηρ. **ἥρῶνη**, σε Αριστοφ.

ἥρώιος, -α, -ον, = *ἥρωϊκός*, σε Πίνδ.

ἥρωίς, -ίδος, ἥ, I. = *ἥρωϊνή*, σε Πίνδ. **II.** ως θηλ. του *ἥρωϊκός*, σε Ανθ.

ἥρώμην, παρατ. του *ἀράομαι*.

ἥρῶον, Ιων. -**ῶϊον, τό (ἥρωσ)**, **1.** (σε συνδυασμό με το *ἱερόν* ή το *ἔδος*), ο ναός ή το ιερό που είναι αφιερωμένο σε έναν ἥρωα, σε Ηρόδ. κ.λπ.: *θῆρῶον*, δηλ. *τὸ ἥρῶον*, σε Αριστοφ. **2.** (σε συνδυασμό με το *μέτρον*), ο εξάμετρος στίχος, σε Πλούτ.

ἥρῶος, -α, -ον, συνηρ. αντί *ἥρώϊος· ὁ ἥρῶος* (ενν. *ῥυθμός*), το ηρωϊκό μέτρο, ο εξάμετρος, σε Πλάτ. κ.λπ.: *ποὺς ἥρῶος*, ο δάκτυλος, ο μετρικός πους, σε Ανθ.

ἥρωσ, ὁ, γεν. *ἥρωος*, Αττ. επίσης *ἥρω*, δοτ. *ἥρωϊ, ἥρω*, αιτ. *ἥρωα, ἥρω*, σπανίως *ἥρων* — πληθ., ονομ. *ἥρωες*, σπάνια *ἥρωσ*, δοτ. *ἥρωσιν*, αιτ. *ἥρωας*, σπάνια *ἥρωσ* (συγγενές με το Λατ. *vir*), **1.** ο ἥρωας· στον Όμηρ. αποδίδεται στους Έλληνες που πολέμησαν στην Τροία, κατόπιν και για τους πολεμιστές εν γένει, και έπειτα για όλους τους ελεύθερους ανθρώπους της ηρωϊκής εποχής, που δεν έχουν καμία σχέση με τον πόλεμο ή τη διοίκηση ὅπως ο

αιδός Δημόδοκος, ο κήρυκας Μούλιος, ακόμα και οι απόλεμοι Φαίακες. **2.** στον Ησιόδ., οι *ὄλβιοι ἥρωες* είναι άνδρες της τέταρτης γενεάς των ανθρώπων, που έπεσαν μπροστά στα τείχη της Θήβας και της Τροίας και έλαβαν από το Δία κατοικία στα Νησιά των Μακάριων. **3.** οι ήρωες, ως υποκείμενα λατρείας, σαν ημίθεοι ή άνδρες γεννημένοι απο θεό και θνητό, όπως ο Ηρακλής, ο Αινείας, ο Μέμνονας, σε Ηρόδ., Πίνδ.· έπειτα, χρησιμοποιείται για όσους είχαν προσφέρει μεγάλες ευεργεσίες στο ανθρώπινο γένος και τιμήθηκαν γι' αυτό, όπως ο Δαίδαλος, ο Τριπτόλεμος, ο Θησέας, σε Ανθ. **4.** έπειτα, οι ήρωες ήταν κατώτεροι, τοπικοί, εγχώριοι θεοί, προστάτες πόλεων, φυλών ή ομάδων, συντεχνιών, κ.λπ.· όπως στην Αθήνα, οι *ἥρωες ἐπόνυμοι* ήταν εκείνοι οι ήρωες από τους οποίους πήραν τα ονόματά τους οι *φυλαί*, σε Ηρόδ.

ἥρωσσα, ἥ, = *ἥρωίνη*, σε Ανθ.

ἦς, Δωρ. αντί *ἦν*, γ' ενικ. παρατ. του *εἶμι* (Λατ. sum).

ἦς, Δωρ. αντί *εἷς*, ο ένας, σε Θεόκρ.

ἦσα, I. αόρ. α' του *ᾶδω*. **II. ἦσα,** αόρ. α' του *ἦδω*.

ἦσαι, β' ενικ. του *ἦμαι*.

ἦσαν, γ' πληθ. παρατ. του *εἶμι* (Λατ. sum).

ἦσαν, I. Αττ. αντί *ἦδεσαν*, γ' πληθ. υπερσ. του *οἶδα*. **II.** αντί *ἦσαν*, γ' πληθ. παρατ. του *εἶμι* (Λατ. ibo).

ἦσατο, γ' ενικ. αορ. α' του *ἦδομαι*.

ἦσειν, απαρέμφ. μέλ. του *ἦμι*.

ἦσθα, Αιολ. και Αττ. αντί *ἦς*, β' ενικ. παρατ. του *εἶμι* (Λατ. sum).

ἦσθα, απαρέμφ. του *ἦμαι*.

ἦσθένησα, -ένουν, αόρ. α' και παρατ. του *ἀσθενέω*.

ἦσθην, I. αόρ. α' του *ἦδομαι*. **II. ἦσθην,** Παθ. αόρ. α' του *ᾶδω*.

ἦσθόμην, αόρ. β' του *αἰσθάνομαι*.

ἦσι, Επικ. αντί *ἦ*, γ' ενικ. υποτακτ. αορ. β' του *ἦμι*.

ἦσκειν, αντί *ἦσκεεν*, γ' ενικ. παρατ. του *ἀσκέω*.

ἦσμεν, Αττ. αντί *ἦδειμεν*, α' πληθ. υπερσ. του *οἶδα*, βλ. [*εἶδω](#).

ἦσο, β' ενικ. προστ. του *ἦμαι*.

ἦσσα, Αττ. **ἦττα, -ης, ἦ** (**ἦσσω**), υποχώρηση, ἦττα, αντίθ. προς το *νίκη*, σε Θουκ. κ.λπ.· με γεν. πράγμα., υποχώρηση σε κάτι· *ἡδονῶν, ἐπιθυμιῶν*, σε Πλάτ.

ἦσσάομαι, Αττ. **ἦττ-**, μέλ. *ἦσσηθήσομαι* ή Μέσ. *ἦττήσομαι*, με Παθ. σημασία, αόρ. α' *ἦσσήθην*, παρακ. *ἦσσημαι*, Ιων. *ἔσσομαι*, μτχ. *ἔσσόμενος*, γ' ενικ. παρατ. *ἔσσοῦτο* (χωρίς αύξηση), αόρ. α' *ἔσώθην*, παρακ. *ἔσσωμαι* — **1.** Παθ., εἶμαι λιγότερος από κάποιον άλλο, κατώτερός του· με γεν. προσ., σε Ευρ., Ξεν. κ.λπ.· με γεν. πράγμα., *ἦσσάομαι ῥήματος*, υποτάσσομαι στη δύναμη των λέξεων, σε Θουκ.· *ὁ ἦτῶτο*, στο οποίο αποδείχτηκε κατώτερος, σε Ξεν. **2.** ως Παθ., ηττώμαι, υποτάσσομαι, νικιέμαι, κατατροπώνομαι, συντρίβομαι· *ὑπότινος*, σε Ηρόδ., Αττ.· επίσης, με γεν. προσ., σε Ευρ. κ.λπ.· *ἦσᾶσθαι μάχη* ή *μάχην*, σε Ηρόδ., Δημ. **3.** υποχωρώ, ενδίδω, υποτάσσομαι, εἶμαι δέσμιος σε πάθη και επιθυμίες· με γεν., *ἦσσημένος ἔρωτος*, σε Ευρ.· *τῶν ἡδονῶν*, σε Ξεν.· επίσης με δοτ., νικιέμαι, καταβάλλομαι από κάποιον, *ἡδονῆ ἦσώμενοι*, σε Θουκ.

ἦσσητέος, -α, -ον, ουδ. πληθ. *ἦσσητέα*, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να ηττηθεί· *γυναικός*, από μια γυναίκα, σε Σοφ.

ἦσσω, ἦσσον, γεν. -ονος, Αττ. **ἦττων**, Ιων. **ἔσσω**, συγκρ. του *κακός* ή του *μικρός* (αλλά σχηματισμένο από το *ἦκα*, ἦσυχα, απαλά, επομένως ο αρχικός

τύπος ήταν *ήκίων*, με υπερθ. *ήκιστος*). **I. 1.** με γεν. προσ., λιγότερος, κατώτερος, ασθενέστερος, λιγότερο γενναίος, σε Όμηρ. κ.λπ.· με απαρέμφ., *έσσων θεϊν*, όχι τόσο καλός στο τρέξιμο, σε Ηρόδ.: *ούδενός ήσσωγγνώναι*, ανώτερος από όλους στην κρίση, σε Θουκ. **2.** απόλ., λέγεται για την πιο αδύναμη πλευρά: *ήσσους γενέσθαι*, ισοδύναμο του *ήττηθῆναι*, στον ιδ.: *τά τῶν ήττόνων*, η περιουσία των ηττηθέντων, σε Ξεν.: λέγεται επίσης για πράγματα, *τόν ήττω λόγον κρείττω ποιείν*, «κάνοντας να φανεί ο χειρότερος λόγος σαν ο καλύτερος», σε Πλάτ. **II.** με γεν. πράγμ., υποκύπτοντας σε κάτι, γίνομαι υπόδουλος σε κάτι: *έρωτος*, σε Σοφ.: *κέρδους*, σε Αριστοφ. κ.λπ.: γενικά, υποτασσόμενος σε κάτι, ανίκανος ως προς την αντίσταση: *τοῦ πεπρωμένου*, σε Ευρ. **III.** ουδ., *ήσσον*, Αττ. *ήττον*, ως επίρρ., λιγότερο, σε Ομήρ. Οδ., Θουκ. κ.λπ.: συχνά με άρνηση που προηγείται, *ούχ ήσσον, ούδ' ήσσον*, όχι λιγότερο, εξίσου, σε Αισχύλ. κ.λπ.

ήσται, γ' ενικ. του *ήμαι*.

ήστε, Αττ. αντί *ήδειτε*, β' πληθ. υπερσ. του *οίδα*, βλ. [*εΐδω](#).

ήστην αντί *ήτην*, γ' δυϊκ. παρατ. του *είμι* (Λατ. *sum*).

ήστην, Αττ. αντί *ήδείτην*, βλ. [*εΐδω](#).

ήστο, γ' ενικ. παρατ. του *ήμαι*.

ήστον αντί *ήτον*, β' δυϊκ. παρατ. του *είμι* (Λατ. *sum*).

ήστωσα, αόρ. α' του *αΐστώ*.

ήσυχα, ουδ. πληθ. του *ήσυχος*, ως επίρρ.

ήσυχάζω, μέλ. -*άσω*, -*άσομαι*, αόρ. α' *ήσύχασα* (*ήσυχος*): **I.** είμαι ήρεμος, παραμένω ατάραχος, ξεκουράζομαι, σε Αισχύλ.: *ή άπορία τοῦ μη ήσυχάζειν*, η δυσκολία του να βρεις ξεκούραση, ησυχία, σε Θουκ.: συχνά σε *μτχ.*, *ήσυχάζων προσμένω*, σε Σοφ.: *ήσυχάσασα*, αυτή που αναπαύθηκε μέσω της διακοπής του πολέμου, σε Θουκ.: *τό ήσυχάζον τῆς νυκτός*, το πιο ήσυχο χρονικό σημείο της νύχτας, στον ιδ. **II.** *μτβ.* ενεργείας στον αόρ. α', κάνω κάποιον να ησυχάσει, τον βάζω να αναπαυθεί, σε Πλάτ.

ήσυχαιός, Δωρ. *άσυχ-*, -**α**, -**ον**, ποιητ. αντί *ήσυχος*, σε Σοφ.

ήσυχαιτερος, -**τατος**, ανώμ. συγκρ. και υπερθ. του *ήσυχος*.

ήσυχῆ, Δωρ. *άσυχᾶ*, επίρρ., σιγανά, ήσυχα, ήπια, ήρεμα, σε Πίνδ.: *έχ' ήσυχῆ*, κάνε ησυχία, κάτσε ήσυχα, σε Πλάτ.: *ήσυχῆ γελάσαι*, στον ιδ.

ήσυχία, Ιων. -**ίη**, Δωρ. **άσυχία**, **ή**, **I. 1.** αταραξία, στατικότητα, ηρεμία, ξεκούραση, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ.: με γεν., ξεκουράζομαι από κάτι, σε Ηρόδ., Πλάτ. **2.** με πρόθεση, *δι' ήσυχίης εΐναι*, είμαι ήσυχος, ησυχάζω, σε Ηρόδ.: *έν ήσυχία έχειν τι*, κρατώ κάτι κρυφό, σιωπώ, δεν μιλώ γι' αυτό, στον ιδ.: *έφ' ήσυχίας*, σε Αριστοφ.: *κατ' ήσυχίην πολλήν*, σε Ηρόδ.: *καθ' ήσυχίαν*, σε ανάπαυση, σε Θουκ.: *μεθ' ήσυχίας*, ήσυχα, σιγανά, σιωπηλά, σε Ευρ. **3.** με ρήματα: *ήσυχίαν άγειν*, είμαι ήρεμος, ησυχάζω, ηρεμώ, είμαι γαλήνιος, βρίσκομαι σε κατάσταση ειρήνης, σε Ηρόδ., Αττ.: ομοίως, *ήσυχίαν έχειν*, σε Ηρόδ., Αττ. **II.** τόπος απομόνωσης, τόπος ερημικός, σε Ομηρ. Ύμν., Ξεν.

ήσύχιμος, Δωρ. *άσύχ-*, -**ον**, = *ήσυχος*, σε Πίνδ.

ήσύχιος[ῦ], Δωρ. *άσύχ-*, -**ον**, = *ήσυχος*, ήσυχος, ήρεμος, πράος, γαλήνιος, σε Ομήρ. ΐλ.: επίσης, στον πεζό λόγο, *τρόπου ήσυχίου*, με ήσυχη διάθεση, σε Ηρόδ.: *τό ήσύχιον τῆς εΐρήνης*, σε Θουκ.: επίρρ. -*ίως*, σε Ομηρ. Ύμν.

ήσύχιότης, -**ητος**, **ή**, = *ήσυχία*, σε Πλάτ.

ήσυχος, Δωρ. *άσυχος*, -**ον**, **I. 1.** ήρεμος, ακίνητος, σιωπηλός, ήσυχος, γαλήνιος, σε Ησίοδ., Ηρόδ., Αττ.: *ήσύχω βάσει φρενῶν*, δηλ. ήσυχα διαλογιζόμενος, σε Αισχύλ.: *έν ήσύχω*, σιωπηλά, με ήρεμο τρόπο, σε Σοφ. **2.** ήπιος, ευγενικός, πράος, λέγεται για το χαρακτήρα, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.

τοὺς ἀφ' ἡσύχου ποδός, αὐτοὺς που διάγουν μια ἡρεμη ζωή, ζουν ἕναν ἡσυχο βίο, στον ἰδ.· ὀργῆ ὑπόθετες ἡσυχον πόδα, δηλ. μετρίασε την οργή σου, στον ἰδ.· τὸ ζύνηθετες ἡσυχον, τη συνηθισμένη ηρεμία, σε Θουκ. **II.** οι συνήθεις Αττ. τύποι του συγκρ. και υπερθ. ἦταν ἡσυχαίτερος, -αίτατος, ἀλλὰ ἀπαντὰ ἐπίσης και ο ομαλός τύπος -ώτερος. **III.** ἐπίρρ. -χως, σε Ευρ. κ.λπ.· ἡρεμα, με προσοχή, στον ἰδ.· υπερθ. ἡσυχαίτατα, σε Πλάτ.· το ουδ. ἡσυχον, Δωρ. ἄσυχον, χρησιμ. ἐπίσης ως ἐπίρρ., σε Θεόκρ.· και πληθ. ἄσυχα, στον ἰδ. ἡσυχυμένοις, μτχ. Παθ. παρακ. του αἰσχύνω.

ἦσω, μέλ. του ἴημι.

ἦ-τε (ἦτε) ἢ και, σε Ομήρ. Ιλ.

ἦτε ἢ ἦτε, ἀσφαλώς, βέβαια, ἀναμφίβολα, σε Όμηρ.

ἦτε, ἦτην, Αττ. ἀντί ἦεῖτε, ἡείτην, β' πληθ. και γ' παρατ. δυϊκ. του εἶμι (Λατ. ibo).

ἦτην, γ' δυϊκ. παρατ. του εἶμι (Λατ. sum).

ἦτιάσθε, Επικ. ἀντί ἦτιᾶσθε, β' πληθ. παρατ. του αἰτιάομαι· ἦτιᾶσάμην και -άθην, ἀόρ. α'· ἦτιᾶμαι, παρακ.

ἦ-τοι, **I.** = ἦ τοι, βέβαια, ἀλήθεια, ἀσφαλώς, σε Ομήρ. Ιλ.· μετὰ το ἀλλ' εἰ..., και ὁμως, στο ἰδ. **II.** = ἦ τοι, εἴτε στ' ἀλήθεια, ἢ πράγματι, ἀκολουθ. ἀπό το ἦ, ἢ (ἦτοι...ἦ), σε Ηρόδ. κ.λπ.

ἦτορ, τό, στον Όμηρ. πάντοτε στην ονομ. και αιτ., η καρδιά, σαν ὄργανο του ἀνθρώπινου σώματος, σε Ομήρ. Ιλ.· ἐπειτα, με την ἔννοια το κέντρο της ζωής, η ἴδια η ζωή· ἦτορ ὀλέσαι, στο ἰδ.· ως η ἔδρα των συναισθημάτων, των ἐπιθυμιών, στο ἰδ. κ.λπ.

ἦτριον, Δωρ. ἄτριον, τό, το στημόνι του υφάσματος, σε Πλάτ., Θεόκρ.· στον πληθ., λεπτό, διαφανές ὑφασμα, ὅπως ἐκεῖνο πίσω ἀπό το οποίο μπορείς να διακρίνεις τα ἀντικείμενα, σε Ευρ.· ἦτρια βύβλων, φύλλα κατασκευασμένα ἀπό λωρίδες παπύρου οι οποίες ἔχουν πλεχθεῖ σταυροειδώς, σε Ανθ.

ἦτρον, τό, το μέρος κάτω ἀπό τον ἀφαλό, το υπογάστριο, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ.

ἦττα, ἦττάομαι, ἦττάω, ἦττων, Αττ. ἀντί ἦσσ-.

ἦττημα, -ατος, τό, = ἦττα, σε Κ.Δ.

ἦτω ἀντί ἔστω, γ' ενικ. προστ. του εἶμι (Λατ. sum).

ἠν-γένειος, -γενής, -κάρηνος, -κομος, -πυργος, κ.λπ., Επικ. και Λυρ. ἀντί εὐ-γένειος, εὐγενής, κ.λπ.

ἠνλάβεια, κράση ἀντί ἢ εὐλάβεια.

ἠνλησα, ἀόρ. α' του ἀνλέω· ἠνλεῖτο, γ' ενικ. Παθ. παρατ.

ἠνλισάμην, -ίσθην, Μέσ. και Παθ. ἀόρ. α' του ἀνλίζομαι.

ἠνξάμην[ᾶ], ἀόρ. α' του εὐχομαι.

ἠνξᾶνον, παρατ. του ἀνξᾶνω· ἠνξῆσα, -ἦθην, Ενεργ. και Παθ. ἀόρ. α'.

ἠνός, ουδ. ἠνύ, Επικ. ἀντί εὐός, καλός, γενναίος, σε Ομήρ. Ιλ.

ἠνυσα[ν], ἀόρ. α' του αἶνω.

ἠνυτε, Επικ. μόριο, **I.** ὅπως, καθώς, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· συχνά στον Όμηρ. σε παρομοιώσεις ἀντί ὡς ὅτε. **II.** στην Ομήρ. Ιλ. Δ 277, ὕστερα ἀπό συγκρ.· μελάντερον ἠνυτε πίσσα, πολύ μαύρος, ὅπως η πίσσα· ἠνυτε = ἦ, πιο μαύρος κι ἀπό την πίσσα.

ἠντρέπισται, γ' ενικ. Παθ. παρακ. (με μέση σημασία) του εὐντρέπιζω.

ἠνχορος, -ον, Επικ. ἀντί εὐχορος, με αἰθέριο χορό, σε Ανθ.

Ἡφαίστειος, -α, -ον, αὐτός που ἀνήκει στον Ἡφαίστο· Ἡφαιστεῖον ἢ Ἡφαιστεῖον (ενν. ἱερόν), τό, το ἱερό του Ἡφαιστου, σε Ηρόδ., Δημ. κ.λπ.· Ἡφαιστεῖα (ενν. ἱερά), τά, η γιορτή προς τιμὴν του Ἡφαιστου, το Λατ. Vulcanalia, σε Ξεν.

Ἡφαιστό-πονος, -ον, αυτός που έχει κατασκευαστεί από τον Ἡφαιστο, σε Ευρ.

Ἡφαιστος, -ου, ὁ, I. ο Ἡφαιστος, Λατ. Vulcanus, ο γιος του Δία και της Ἥρας, χωλός εκ γενετής, ο θεός της μεταλλουργίας, σε Ὅμηρ. κ.λπ. **II.** μετωνυμικά αντί της λέξης *πῦρ*, φωτιά, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. (πιθανόν από το *ἄπ-τω*, ανάβω φωτιά).

Ἡφαιστό-τευκτος, -ον, ο κατασκευασμένος από τον Ἡφαιστο, σε Σοφ.

ἦφθα, Δωρ. αντί *ἦφθη*, γ' ενικ. Παθ. αορ. α' του *ἄπτω*.

ἦφι, Επικ. αντί *ἦ*, δοτ. θηλ. του *ὄς* (Λατ. suus).

ἦφίουν, παρατ. (με διπλή αύξηση) του *ἀφίημι*· γ' ενικ. *ἦφίει*, ἔπειτα *ἦφιε*· γ' πληθ. *ἦφίεσαν*.

ἦφῦσα, αόρ. α' του *ἀφύσσω*.

ἦχεϊον, τό (ἦχος), ηχητικό ὄργανο, τύμπανο με σχήμα λέβητα ή καμπάνας, σε Πλούτ.

ἦχέτης, -ου, ὁ, Επικ. *ἦχέτᾱ*, Δωρ. *ἀχέτας*, *ἀχέτᾱ* (*ἦχέω*), αυτός που ακούγεται καθαρά, εύηχος, οξύφωνος, σε Αισχύλ., Ευρ.· λέγεται για το τζιτζίκι, το οποίο τιτιβίζει, σε Ησίοδ., Ανθ.· και απόλ., *ἀχέτας, ὁ*, το αρσενικό τζιτζίκι, σε Αριστοφ.

ἦχέω, Δωρ. *ἀχέω* [ᾱ], μέλ. -*ήσω*, **I.** αμτβ., ηχώ, κροτώ, βροντώ, σε Ησίοδ.· λέγεται συχνά για το μέταλλο· *ἦχεσκε* (Ιων. παρατ.), σε Ηρόδ.· *τὰ χαλκεῖα πληγέντα μακρὸν ἦχεῖ*, σε Πλάτ.· λέγεται επίσης για το τζιτζίκι, τιτιβίζω, τραγουδώ, σε Θεόκρ. **II.** με αιτ. ως σύστ. αντικ., *ἦχεῖν ὕμνον*, κάνω να ακουστεί, σε Αισχύλ.· *κωκυτόν*, σε Σοφ.· *χαλκίον ἄχει*, ηχεί το κύμβαλο, σε Θεόκρ. — Παθ., *ἦχεῖται κτύπος*, παράγεται ἦχος, σε Σοφ.

ἦχή, Δωρ. *ἀχά*, ἦ, κάθε είδους θόρυβος ή ἦχος, σε Ὅμηρ., Αττ.· λέγεται για την οχλαγωγία του πλήθους, για το βρυχηθμό της θάλασσας, για το θρόισμα των δέντρων στον αέρα, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· στους Τραγ., ὅπως το *ἰαχή*, κραυγή οδύνης, θρήνος· αλλά, *σάλπιγγος ἦχή*, σε Ευρ.· σπάνια χρησιμοποιείται και για τους ἑναρθρους ἦχους, στον ίδ.

ἦχήεις, -εσσα, -εν, αυτός που κάνει κρότο, πάταγο, σε Ὅμηρ.

ἦχημα, Δωρ. *ἄχ-*, τό (*ἦχέω*), ἦχος, θόρυβος, σε Ευρ.

ἦχθετο, γ' ενικ. παρατ. του *ἄχθομαι* και του *ἔχθω*.

ἦχθηρα, αόρ. α' του *ἐχθαίρω*.

ἦχι (ὄχι *ἦχι*), Επικ. αντί *ἦ*, επίρρ., ὅπου, σε Ὅμηρ.

ἦχμᾶσα, αόρ. α' του *αἰχμάζω*.

ἦχος, ὁ, μεταγεν. τύπος του *ἦχή*, σε Θεόκρ., Μόσχ.

ἦχώ, Δωρ. *ἀχώ*, γεν. (*ἦχόςος*) *ἦχοῦς*, Δωρ. *ἀχῶς*, αιτ. *ἦχώ*, Δωρ. *ἀχώ*, Δωρ. κλητ. *ἀχοῖ*· **1.** ὅπως το *ἦχή*, ἦχος, αλλά κυρίως ο ἦχος που επιστρέφει, που κάνει ἀντίλαλο, ηχώ, σε Ομηρ. Ὑμν., Ησίοδ. κ.λπ. **2.** γενικά, ἦχος διαρκής ὅπως αυτός του κουδουνιού, σε Σοφ., Τραγ.· *τὴν Βοιωτὴν κατεῖχε ἦχώ ὡς...*, ολόκληρη η Βοιωτία ἀντηχοῦσε ἀπὸ τη φήμη ὅτι..., σε Ηρόδ.

ἦψα, αόρ. α' του *ἄπτω*.

ἦψε, γ' ενικ. παρατ. του *ἔψω*, α' πληθ. *ἦψομεν*· *ἦψησα*, αόρ. α'.

ἦῶθεν, Δωρ. *ἄῶθεν*, επίρρ. (*ἦώς*)· ὅπως το *ἔῶθεν*, ἀπὸ το πρωί, δηλ. ἀπὸ την αὐγή, ἀπὸ το ξημέρωμα, σε Ομηρ. κ.λπ.· συνήθως λέγεται για το ἐπόμενο πρωινό, για το πρωινό που ακολουθεῖ, ἀύριο πολὺ πρωί, σε Ομήρ. Οδ.

ἦῶθι, Επικ. γεν. του *ἦώς*.

ἦών, -όνος, ὁ, συνηρ. ἀπὸ το *ἦϊών*.

ἠῶος, -ῶα, -ῶον, 1. = ἠοῖος, ο πρωινός, αυτός που υπάρχει κατά το ξημέρωμα, σε Όμηρ. Ὑμν., Ησίοδ. **2.** αυτός που έρχεται από την ανατολή, ο ανατολικός, σε Ηρόδ.

ἠῶς, ἠ, γεν. (ἠόος) ἠούς, Επικ. ἠῶθι, δοτ. ἠοῖ, αιτ. ἠῶ, Αττ. ἔως, γεν. ἔω, αιτ. ἔω, όπως το λεῶς — Δωρ. ἀώς, Αιολ. ἄως (δηλ. ἄFως), όχι αὔως· **I. 1.**

χάραμα, αυγή, ξημέρωμα, σε Όμηρ., Ηρόδ. κ.λπ.· το πρωί, ως χρονικό σημείο της ημέρας, αντίθ. προς τα μέσον ἡμαρ και δειίλη, σε Ομήρ. Ιλ.· γεν. ἠούς, το πρωί, νωρίς, στο ίδ.· αιτ. ἠῶ, κατά τη διάρκεια του πρωινού, σε Ομήρ. Οδ.· ἐξῆούς μέχρι δειίλης ὀψίης, σε Ηρόδ.· ἅμα ἠοῖ, κατά το ξημέρωμα, στον ίδ.· ἅμ' ἔω ἢ ἅμα τῆ ἔω, σε Θουκ.· Επικ. ἠῶθι πρό, σε Όμηρ.· ἐς ἠῶ, αύριο, σε Θεόκρ. **2.** επειδή οι Έλληνες μετρούσαν τις ημέρες με τα πρωινά, το ἠῶς συχνά σήμαινε την ημέρα, σε Όμηρ. **II.** η ανατολή, στον ίδ.· ἀπὸ ἠούς πρὸς ἔσπερην, σε Ηρόδ. κ.λπ. **III.** ως κύριο όνομα, Ἡῶς, Λατ. Aurora, η θεά της Αυγής, η οποία αναδύεται από τον Ωκεανό, από την κλίνη του συζύγου της Τιθωνού, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.